

Finkin je referat doprinos metodici nastave materinskog jezika u osnovnim i srednjim školama. Upozorivši na nedovoljnost i nedostatke nastave materinskog jezika, Finka je govorio o metodi supstitucije i o komparativnoj dijalektološko-standardnojezičnoj metodi u nastavi gramatike, s ciljem da se izbjegne nepovezanost u nastavi koja često uvjetuje da učenik izoliranim učenjem srodnih pojava stekne uvjerenje o nesagledljivu broju gramatičkih pravila ili o nepremostivu jazu između normi književnog jezika koji učenik uči u školi i svojega lokalnoga dijalekta kojim spontano govori.

A. Menac nije mogla prisustvovati Kongresu pa i nije čitala svoj referat, ali kako je i njezin referat objavljen, korisno je da se u ovom prikazu barem upozori na tematiku koja se u njemu obrađuje, jer je zanimljiva i s kroatističkog i s rusističkoga gledišta. Pišući o glagolskim posudenicama u ruskom i u hrvatskom književnom jeziku, autorica je dala cjelovit uvid u taj dio međujezičnih odnosa, upozorivši na sličnosti i razlike u načinu primanja i prilagođivanja tih posudnica u ruskom i u hrvatskom književnom jeziku. Osvrnula se i na nejednaku primjenu u hrvatskoj i u srpskoj književnojezičnoj praksi (uspor. npr. hrv. *modernizirati* prema srp. *modernizovati*).

Pranjićev referat bio je jedan od rijetkih koji obrađuje problem lingvističke stilistike, kao što općenito stilistika kao lingvistička disciplina tek zauzima svoje pravo, nezavisno mjesto u našim lingvističkim proučavanjima, ponajviše zahvaljujući upravo radovima samoga Pranjića. Nije dakle bez razloga Pranjićev referat bio posvećen temeljnom pitanju lingvostilistike: legitimnosti lingvističkoga-stilističkoga pristupa knji-

ževnom tekstu. Referent se nadahnuto i razložito založio za tu legitimnost. Ako, naime, sve ono što se izriče i kako se izriče u književnom tekstu ide u kategorije bilo općelingvističke bilo posebno semantičke, onda one opravdavaju sebi najprimjereniji pristup — lingvistički, stilistički.

Nakon analize jezičnih referata na VII. kongresu jugoslavenskih slavista može se doista reći da je naša jezična znanost na tom kongresu pokazala visok domet i dobila nove poticaje za još svestraniji i uspješniji znanstveno-istraživački rad.

III.

Na kraju je korisno čitaocu »Jezika« podsjetiti na to da je I. kongres jugoslavenskih slavista također održan u Beogradu prije 15 godina i da su u međuvremenu sve naše republike i njihova slavistička društva bili organizatori po jednoga kongresa. Sada je započeo drugi krug jugoslavenskih slavističkih kongresa pa je odlučeno da se idući kongres održi u Hrvatskoj, a zatim će se redom kongres održavati u drugim jugoslavenskim socijalističkim republikama. U vezi je s time za iduće tri godine, do održavanja VIII. kongresa jugoslavenskih slavista, premješteno u Zagreb i sjedište Saveza slavističkih društava SFRJ i Predsjedništvo Saveza povjereno članovima HFD. Za predsjednika je na prijedlog HFD-a izabran dr. Miroslav Šicel, izvanredni profesor, a za tajnika Ante Stamać, asistent, obojica sa Filozofskog fakulteta u Zagrebu. Zadatak je Predsjedništva da u mandatnom razdoblju vodi poslove Saveza i da organizira idući kongres.

Božidar Finka

V I J E S T I

POZIV SURADNICIMA POČETNICIMA

Iako Jezik izlazi redovito, ipak uredništvo ima teškoća sa suradnjom jer suradnički

krug nije dovoljno širok. Osobito je slaba suradnja nastavnika iz srednjih i osnovnih škola, gotovo da je i nema pa je rubrika *Iz školske prakse* zamrla. Želeći da proširi

suradnički krug, uredništvo se obraća mladim stručnjacima, pogotovu nastavnici da se jave sa svojim problemima, iskustvima i zapažanjima. Svjesni velike odgovornosti i važnosti stručnoga i znanstvenoga rada na javnoj govornici, neki se toliko ustručavaju da se nikada ne jave. Drugi se odvažaju i pošalju članak i ako ne bude objavljen, više i ne pokušavaju. Istina, nema stručnoga časopisa za početnike jer se u objavljivanju ne možemo služiti načelom: pisac obećava, ali ipak ima načina da se i tome doskoči. Znajući što znači prvi uspjeh, uredništvo poziva sve one koji žele u Jeziku surađivati. Ako suradnik ima ideju, neka je stavi na papir, a uredništvo će mu pomoći da je stručno dotjera; ako nema teme, a želi raditi, neka se javi jer uredništvo ima mnogo tema koje bi valjalo obraditi, a ne nalazi dovoljno onih koji imaju volje i vremena da ih obrađuju. Mislimo da se među stotinama mladih stručnjaka nalazi bar desetak koji žele pisati stručne i znanstvene članke. Jedna nas čitateljica izravno pita: »Također vas molim da mi odgovorite da li mogu postati suradnik časopisa Jezik budući da sam dugogodišnji pretplatnik lista, a osim toga sam po struci profesor hrvatskog jezika.« To nas je i potaklo na ove retke i nadamo se uspjehu. Zajedničkom suradnjom u punom smislu tih riječi Jezik će u potpunosti odgovoriti svrsi koja mu je namijenjena.

Uredništvo

NEKOLIKO RIJEČI O NOVČANIM PRILIKAMA ČASOPISA JEZIK

Zbog stalnoga porasta cijena uredništvo je prisiljeno da povisi cijenu časopisu, pretplatnu od 8 na 10 dinara, a prodajnu od 2 na 2,50. Nadamo se da će čitatelji prihvatiti našu odluku i bez posebnog obrazloženja. Mnogi čak pitaju što ne povisimo i više jer znaju da ni to nije dovoljno za pokriće svih izdavačkih troškova i da se

Jezik već nekoliko godina nalazi u novčanim teškoćama. (Bilo je o tome govora na godišnjim skupštinama HFD.) Znatnije povećati cijenu ne možemo jer se s jedne strane dobar dio naklade proda u školama, a s druge strane nastojimo da se broj pretplatnika još povećaju, a s većom cijenom to bi naše nastojanje bilo onemogućeno. Smatramo da se za časopis kao što je Jezik mora naći u našem društvu organizacija koja će ga novčano pomagati, pogotovu što mi ne trebamo velika novčana sredstva. Republički fond za unapređivanje kulturnih djelatnosti ne pomaže ga već desetak godina pa je odbio i ovogodišnju molbu s obrazloženjem da »on po svojoj programskoj orijentaciji ne ulazi u propozicije ovog natječaja«. Republički fond za naučni rad ne želi ga pomagati u potrebnom opsegu jer Jezik nije samo znanstveni časopis. Tako se Jezik već nekoliko godina nalazi u novčanoj neizvjesnosti. On svoje osnovno znanstveno-popularno usmjerenje ne može mijenjati jer je ovakav časopis našem društvu prijeko potreban. Što dosad nije naišao na nepremostive novčane teškoće i što je posljednjih godina mogao nesmetano izlaziti zahvaljujemo Republičkom fondu za naučni rad koji je imao razumijevanja za poseban položaj našega časopisa, a jednim dijelom i Gradskom fondu za unapređivanje kulturnih djelatnosti Skupštine grada Zagreba. Zato se nadamo da će se u budućnosti pronaći stalan izvor novčane pomoći. Osnovna sredstva treba da dolaze od prodaje i stoga molimo pretplatnike da redovito plaćaju pretplatu, i bez posebnih poziva, da tako učine svoju dužnost kako svojim nemarom ne bi povećali novčane teškoće časopisa. Ujedno molimo preseljenike da nam jave svoju novu adresu jer je tužno gledati desetke vraćenih primjeraka prvoga broja koji nisu našli svoga naslovnika. Naklada je ovoga broja 4500 primjeraka. Da nije za boravljivih pretplatnika, već bismo odavno prešli pet tisuća.

Uredništvo